ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 18. septembrī [1]

1. Kopienas eksporta kompensācijas par graudiem var tikt piešķirtas saskaņā ar dažādām likmēm. Atbilstoši šajā lietā piemērojamām normām par rudzu eksportu uz Šveici vai Lihtenšteinu nebija eksporta kompensācijas, lai gan tā bija iespējama par eksportu uz visām pārējām trešajām valstīm.

2. Tā kā nav iespējams eksportēt preces uz Lihtenšteinu vai Šveici pa jūru, dažos gadījumos Kopienu tiesību aktos ļauts pieņemt pierādījumus par eksportu pa jūru galamērķī izpildītu muitas formalitāšu vietā, lai noteiktu citām valstīm piemērojamo likmi.

3. Neskaidrāks ir jautājums, vai tik un tā papildus jāiesniedz transporta dokumenti, kas attiecas uz nogādāšanu galamērķī.

4. Šis Hamburgas *Finanzgericht* [Finanšu tiesas] lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz eksportētāju, kas var iesniegt pierādījumus par eksportu pa jūru uz ostu trešā valstī, bet ne par tālāko sauszemes transportu uz galamērķi Krievijā.

Tiesību akti

Eksporta kompensācijas noteikšana

5. Atbilstoši Padomes Regulas Nr. 1766/92 [2] 1., 13. un 23. pantam eksporta kompensācija par graudiem uz trešām valstīm tiek periodiski noteikta (vismaz reizi mēnesī) regulā un/vai laiku pa laikam atbilstoši īpašiem uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumu. Tās mērķis ir nepieciešamības gadījumā sniegt kompensāciju par cenām, kas pasaules tirgū ir zemākas nekā Kopienā.

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Padomes 1992. gada 30. jūnija Regula (EEK) Nr. 1766/92 par labības tirgus kopīgo organizāciju (OV L 81, 21. lpp.).

6. Ciktāl tas attiecas uz šo lietu, Regula Nr. 1758/1999 [3] noteica uzaicinājumu pieteikties uz eksporta kompensāciju par rudzu eksportu uz visām trešām valstīm. Atbilstoši šīs regulas 4. panta 1. punktam eksporta licences bija uzskatāmas par izsniegtām dienā, kurā bija iesniegts pieteikums. Regula Nr. 1851/1999 [4] noteica maksimālo kompensāciju par laikā no 1999. gada 20. līdz 26. augustam iesniegtajiem pieteikumiem EUR 66,25 par tonnu. Regulā Nr. 1816/1999 [5] bija noteikta regulāra [kompensācijas] noteikšana tam pašam laika posmam, un šīs regulas pielikumā bija noteikts, ka par rudziem kompensācija nav izmaksājama (preces kods 1002 0000 9000) attiecībā uz "visām trešām valstīm".

8. No 1999. gada 1. jūlija Regula Nr. 3665/87 tika atcelta un aizstāta ar Regulu Nr. 800/1999 [7], atbilstoši kuras 54. panta 2. punktam atsauces Kopienas dokumentos uz Regulu Nr. 3665/87 vai uz konkrētiem pantiem tiek uzskatītas par atsaucēm uz Regulu Nr. 800/1999 vai tās attiecīgiem pantiem, kādi tie noteikti pielikumā esošajā korelācijas tabulā. Atbilstoši šai tabulai Regulas Nr. 800/1999 16. pants atbilst Regulas Nr. 3665/87 18. pantam.

9. Šadi apsvērumi Regulas Nr. 800/1999 preambulā var būt noderīgi, lai saprastu piemērojamās normas:

Horizontālās īstenošanas normas

7. Līdz 1999. gadam Regula Nr. 3665/87 [6] vispārīgi regulēja lauksaimniecības preču eksporta kompensācijas sistēmu. Šīs regulas 18. pantā cita starpā bija vairākas normas par dokumentiem, kas eksportētājiem jāiesniedz, lai saņemtu kompensāciju.

"(2) [..] vispārīgie noteikumi, ko noteikusi Padome, paredz izmaksāt kompensāciju pēc tam, kad iesniegti pierādījumi par to, ka produkti ir eksportēti no Kopienas; [..] tiesības uz kompensāciju tiek iegūtas, tiklīdz produktus izved no Kopienas tirgus, ja visām trešām valstīm piemēro vienotu kompensācijas likmi; [..] ja kompensācijas likme ir diferencēta atkarībā no produktu galamērķa, tad tiesības uz kompensāciju ir atkarīgas no ievešanas trešā valstī;

3 — Komisijas 1999. gada 9. augusta Regula (EK) Nr. 1758/1999, ar kuru uzsāk uzaicinājumu piedalīties konkursā par nodokļa kompensāciju par rudzu eksportu uz visām trešām valstīm (OV L 210, 3. lpp.).

4 — Komisijas 1999. gada 26. augusta Regula (EK) Nr. 1851/1999, ar kuru fiksē maksimālo eksporta kompensāciju par rudziem saistībā ar Regulā (EK) Nr. 1758/1999 izziņoto uzaicinājumu piedalīties konkursā (OV L 226, 20. lpp.).

5 — Komisijas 1999. gada 19. augusta Regula (EK) Nr. 1816/1999, ar ko nosaka kompensācijas par labības un par kviešu vai rudzu miltu, putraimu un rupja maluma miltu eksportu (OV L 220, 22. lpp.).

6 — Komisijas 1987. gada 27. novembra Regula (EEK) Nr. 3665/87, ar ko paredz vispārīgus sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot eksporta kompensāciju sistēmu attiecībā uz lauksaimniecības produktiem (OV L 351, 1. lpp.).

7 — Komisijas 1999. gada 15. aprīļa Regula (EK) Nr. 800/1999, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensācijas sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV L 102, 11. lpp.).

[..] [..].”

(15) [..] ja kompensācijas likme mainās atkarībā no produkta galamērķa, būtu jāparedz pārbaude, ka produktu patiešām importē tajā trešā valstī vai valstīs, par ko tika noteikta kompensācija; [..] šādu pasākumu var bez sarežģījumiem mīkstināt attiecībā uz tiem eksportiem, kur attiecīgās kompensācijas summas ir nelielas, ja vien darījums sniedz pietiekamas garantijas, ka attiecīgie produkti sasniegs savu galamērķi; [..] šāda noteikuma mērķis ir vienkāršot administratīvo darbu, kas nepieciešams, lai iesniegtu pierādījumus;

10. Regulas Nr. 800/1999 II sadaļas 1. nodaļa ir par tiesībām uz kompensāciju par eksportu uz trešām valstīm. 1. nodaļā (no 3. līdz 13. pantam) ir vispārīgie noteikumi.

11. Atbilstoši 3. pantam “tiesības uz kompensāciju iegūst,

[..]

(17) [..] ja kompensācijas likmi diferencē atkarībā no eksportēto produktu galamērķa, tad būtu jāiesniedz pierādījums, ka attiecīgais produkts ir importēts trešā valstī; [..] ievedmuitas formalitāšu kārtošana lielā mērā nozīmē samaksāt piemērojamos ievedmuitas nodokļus, lai šo produktu varētu tirgot attiecīgajā trešā valstī; [..] ņemot vērā atšķirīgās situācijas, kas dominē trešās importētājvalstīs, ir vēlams ļaut uzrādīt tādus ievedmuitas dokumentus, kuros ir sniegtas garantijas, ka eksportētie produkti ir sasnieguši savu galamērķi, tajā pat laikā pēc iespējas mazāk kavējot tirdzniecību;

— izvedot preces no Kopienas muitas teritorijas, ja visām trešām valstīm piemēro vienotu kompensācijas likmi,

— importējot konkrētā trešā valstī, ja tai trešai valstij piemēro diferencētu kompensāciju”.

12. 7. panta 1. punkta pirmajā daļā noteikts: "Neierobežojot 14. un 20. pantu, kompensācijas maksājums ir atkarīgs no tā, vai tiek iesniegts pierādījums, ka produkti, uz ko attiecas pieņemtās eksporta deklarācijas, ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas nemainītā stāvoklī 60 dienu laikā pēc tādas pieņemšanas."

13. 9. pantā ir speciāli noteikumi par dokumentiem, kas iesniedzami eksporta pa jūru (1. punkts), eksporta pa autoceļu, dzelzceļu vai iekšēju ūdensceļu (2. punkts) un eksporta pa gaisu (3. punkts) gadījumā. Tie īpaši pievēršas pierādījumiem par to, ka produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas. 1. b) un 2.b) apakšpunktā norādīts, ka šādam pierādījumam nepieciešams transporta dokuments, kas attiecas uz produktiem no izbraukšanas brīža līdz ierašanās brīdim trešā valstī, kur tie jāizkrauj; turpretim eksportam pa gaisu 3.a) punktā pieprasīts transporta dokuments, kurā ir norādīts ārpus Kopienas esošs galamērķis. Eksportam pa jūras ceļiem 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā atļauts dalībvalstij, no kuras produktus izved, noteikt kā alternatīvu nosacījumiem, kas izklāstīti 1. punkta b) apakšpunktā, ka dokuments, kas pierāda, ka produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, ir jāapstiprina tikai pēc tam, kad ir uzrādīts "transporta dokuments, kurā ir precizēts galamērķis ārpus Kopienas muitas teritorijas".

14. 10. pants ir par vienkāršotajām procedūrām un atkal pievēršas "izbraukšanai" vai "izvešanai" no Kopienas muitas teritorijas.

15. 2. iedaļa (no 14. līdz 19. pantam) ir par diferencētām kompensācijām.

16. 14. panta 1. punktā ir noteikts: "Ja kompensācijas likme variē atkarībā no galamērķa, tad kompensācijas maksā ar papildu nosacījumiem, kas noteikti, ievērojot 15. un 16. pantu."

17. 15. panta 1. punktā noteikts, ka "produktus importē nemainītā stāvoklī trešā valstī vai kādā no trešām valstīm, kam piemēro kompensāciju, 12 mēnešu laikā pēc dienas, kad pieņēma eksporta deklarāciju". 15. panta 2. punktā sniegti norādījumi par to, kas ir "nemainīts stāvoklis". 15. panta 3. punktā noteikts, ka produkts uzskatāms par importētu, "kad ir nokārtotas ievedmuitas formalitātes, jo īpaši tās, kas attiecas uz ievedmuitas nodokļa iekasēšanu trešā valstī". 15. panta 4. punktā noteikts, ka diferencēto kompensā-

cijas daļu maksā par to produktu masu, ko pakļāva ievedmuitas formalitātēm trešā valstī, tomēr neņem vērā masas dabiskas pārmaiņas, kas rodas pārvadāšanas laikā.

18. Atbilstoši 16. panta 1. punktam tas, ka ievedmuitas formalitātes ir nokārtotas, principā pierādāms ar muitas dokumentu vai ar sertifikātu par izkraušanu un importēšanu. Atbilstoši 16. panta 2. punktam, ja šos dokumentus nevar saņemt, var pieņemt vairākus citus noteiktus dokumentus (ieskaitot sertifikātu, ko izsniegusi apstiprināta starptautiskās kontroles un uzraudzības aģentūra). 16. panta 3. punktā ir noteikts: "Eksportētāji visos gadījumos iesniedz transporta dokumenta kopiju vai fotokopiju" [8]. 16. panta 4. punktā ļauts Komisijai īpaši noteiktos gadījumos paredzēt, ka pierādījumus par importu iesniedz "ar īpašu dokumentu vai jebkurā citā veidā". 16. panta 5. punktā uzskaitītas minimālās prasības, lai apstiprinātu starptautiskās kontroles un uzraudzības aģentūras.

8 — No šīs daļas valodas variantiem vienīgi vācu valodas daļa sākas ar "Außerdem [..]" ("papildus"). Tomēr tāpat bija iepriekšējās normas — Regulas Nr. 3665/87 18. panta 3. punkta — visos variantos.

19. 17. pantā noteikts, ka "dalībvalstis var atbrīvot eksportētājus no pienākuma iesniegt pierādījumu, izņemot transporta dokumentu, kas tiek prasīts, ievērojot 16. pantu, ja eksporta operācija sniedz pietiekamas garantijas, ka līdz galamērķim tiks aizvesti tie produkti, uz ko attiecas eksporta deklarācija, kas sniedz tiesības uz kompensāciju, kuras mainīgā sastāvdaļa nepārsniedz" vai nu EUR 1200 vai EUR 6000 atkarībā no konkrētajiem apstākļiem.

20. 3. iedaļa (20. pants) ir par īpašiem Kopienas finansiālo interešu aizsardzības pasākumiem. 20. panta 1. punktā būtībā un, ciktāl tas ir svarīgi, noteikts, ka, ja pastāv nopietnas šaubas par produkta patieso galamērķi vai noteiktas aizdomas, ka to reimportēs Kopienā, neapliekot ar muitas nodokli vai ar samazinātu ievedmuitas likmi, tad kompensāciju maksā tikai tad, ja produkts ir izvests no Kopienas muitas teritorijas un — diferencētas kompensācijas gadījumā — ja tas nemainītā stāvoklī ir importēts konkrētā trešā valstī 12 mēnešu laikā pēc datuma, kad tika pieņemta eksporta deklarācija. "Turklāt", tiek noteikts turpinājumā, "dalībvalstu kompetentās iestādes var prasīt papildu pierādījumus visām kompensācijām, kas tām pierāda, ka produkts ir faktiski laists tirgū importētāja trešā valstī vai arī ka tas ir būtiski pārstrādāts vai apstrādāts [..]".

21. 2. nodaļas "Kompensācijas avansi" 24. panta 1. punktā noteikts, ka pēc eksportētāja lūguma dalībvalstis pilnībā vai daļēji izmaksā kompensācijas avansu, ja vien ir pieņemta eksporta deklarācija, ar noteikumu, ka "tiek iemaksāts" nodrošinājums, kas vienāds ar avansu un kam pieskaitīti 10 %.

22. Visbeidzot, IV sadaļas 2. nodaļā (51. un 52. pants) noteikta pārmaksātās kompensācijas atgūšana un eksportētājiem piemērojamie sodi pieteikumu par kompensāciju izmaksu gadījumos, kad kompensācija nepienākas vai pārsniedz piemērojamo likmi.

Nozaru īstenošanas noteikumi

23. Komisijas Regulā Nr. 1501/95 [9] ir nākamie detalizētie noteikumi, kas īpaši piemērojami graudu eksporta kompensācijām.

24. Tās preambulas 14. apsvērumā teikts:

"[..] Komisijas [..] Regulā (EEK) Nr. 3665/87 [..] paredzēts — ja kompensācija atšķiras atkarībā no galamērķa, to izmaksā, ja jo īpaši tiek uzrādīti pierādījumi, ka produkts nepārveidots ir importēts uz konkrētu trešo valsti vai vienu no trešām valstīm, uz kurām veicot importu pienākas kompensācija; [..] attiecībā uz labību vienīgā kompensācija, kas ir mazāka par kompensāciju, kura piemērojama par eksportu uz trešām valstīm kopumā, ir kompensācija par eksportu uz Šveici un Lihtenšteinu; [..] lai neradītu šķēršļus lielākai daļai Kopienas eksporta darījumu, pieprasot pierādījumus tam, ka preces nogādātas galapunktā, ir jārod citi līdzekļi, kā nodrošināt to, ka produktus, par kuriem piemēro kompensāciju, kas attiecas uz visām trešām valstīm, neizved uz iepriekšminētajām valstīm; [..] visos gadījumos, kad eksportu veic pa jūru, būtu jāatceļ prasība uzrādīt pierādījumu, ka preces nogādātas; [..] apliecību, ko izdevušas dalībvalstu kompetentās iestādes un kur norādīts, ka produkti izvesti no Kopienas muitas teritorijas ar kuģi, kas piemērots jūras satiksmei, uzskata par pietiekamu garantiju".

25. Regulas Nr. 1501/95 [10] 13. pantā teikts:

9 — Komisijas 1995. gada 29. jūnija Regula (EK) Nr. 1501/95, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EEK) Nr. 1766/92 (OV L 147, 7. lpp.). To pieņēma laikā, kad Regula Nr. 3665/87 vēl bija spēkā, bet šis lietas notikumu brīdī tā nebija grozīta, jo šo regulu aizstāja Regula Nr. 800/1999.

10 — Lietas notikumu laikā piemērojamais variants, t.i., ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas 1997. gada 1. jūlija Regulu (EK) Nr. 1259/97 (OV L 174, 10. lpp.).

“Neatkarīgi no Regulas (EEK) Nr. 3665/87 [11] 18. panta pierādījums, ka muitas formalitātes, kas vajadzīgas, lai preces laistu apgrozībā, ir nokārtotas, nav jāuzrāda, ja izmaksā kompensāciju, kas noteikta uzaicinājuma uz konkurs[u] kārtībā, ar nosacījumu, ka eksportētājs pierāda, ka vismaz 1500 tonnu no labības produktiem ir izvest[a]s no Kopienas muitas teritorijas ar kuģi, kas piemērots jūras satiksmei.

Šādu pierādījumu sniedz ar šādu kompetentās iestādes vīzu uz Regulas (EEK) Nr. 3665/87 6. pantā minētā kontroleksemplāra, uz vienotā administratīvā dokumenta vai attiecīgās valsts dokumenta, kas apliecina, ka preces ir izvestas no Kopienas muitas teritorijas:

[..]

“Labības eksports pa jūras ceļiem — Regulas (EK) Nr. 1501/95 13. pants”

[..].”

26. 14. pantā teikts:

“Ja uzņēmējs iesniedz pierādījumus, ka ir nokārtotas muitas formalitātes, kas vajadzīgas, lai preces laistu apgrozībā Šveicē vai Lihtenšteinā, uzaicinājuma uz konkursu kārtībā noteikto eksporta kompensācijas summu par eksportu uz “jebkuru trešo valsti” samazina par starpību starp minēto summu un eksporta kompensācijas summu, kura ir spēkā attiecībā uz iepriekšminētajiem galamērķiem līguma piešķiršanas dienā.”

Fakti, process un uzdotie jautājumi

27. Atbilstoši lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu 2000. gada februārī *Glencore Grain Rotterdam BV* (turpmāk tekstā — “*Glencore*”) saņēma galīgo muitas uzraudzību 6725 tonnu rudzu eksportam uz Krieviju, kas veicams vairākās daļās.

28. No iesniedzējtiesas iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka attiecīgās eksporta licences tika iesniegtas pēc 1999. gada 26. augustā notikušā konkursa atbilstoši

11 — Regulas Nr. 800/1999 pielikumā esošajā tabulā (skat. iepriekš 8. punktu) redzams, ka Regulas Nr. 3665/87 18. pants atbilst Regulas Nr. 800/1999 16. pantam (skat. iepriekš 18. punktu).

Regulai Nr. 1758/1999. Attiecīgi šķiet, ka kompensācijas likme bija EUR 66,25 par tonnu eksportam uz visām trešām valstīm saskaņā ar Regulu Nr. 1851/1999, izņemot Šveici un Lihtenšteinu, attiecībā uz kurām atbilstoši Regulas Nr. 1501/1995 14. pantam, lasot kontekstā ar Regulu Nr. 1816/1999, kompensācija nav jāmaksā [12].

29. Tika izdotas eksporta deklarācijas, norādot: "Galamērķa valsts: visas trešās valstis; [..] "Graudu izvešana pa jūru — Regulas (EK) Nr. 1501/95 13. pants"".

30. Pirmā daļa — kopumā 3041,886 tonnu [13] — tika nosūtīta pa jūru no Lībekas Vācijā uz Klaipēdu Lietuvā. Ar 2000. gada 8. februāri datētajā pavadzīmē, kuras kopija ir valsts lietas materiālos, Klaipēda bija norādīta kā galamērķa osta [14].

31. 2000. gada 12. jūlijā *Glencore* iesniedza *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* (Hamburgas–Jonas Galvenā muitas pārvalde, turpmāk tekstā — "muitas pārvalde") pieteikumu par attiecīgās eksporta kompensācijas avansa maksājumu.

32. 2000. gada 2. augustā *Glencore* tika norādīts iesniegt transporta dokumentus par tālāko ceļu no Klaipēdas uz galamērķi Krievijā.

33. Saskaņā ar 2000. gada 5. septembra lēmumu iepriekšēja kompensācija tomēr tika izmaksāta ar nosacījumu, ka noteiktajā veidā un laikā tiks iesniegti tiesības apliecinoši pierādījumi.

12 — Skat. iepriekš 6. un 26. punktu. Regulas Nr. 1501/1995 14. pants (sektoriālā īstenošanas norma) darbojas tā, lai pārveidotu "visu trešo valstu" eksporta kompensāciju uzaicinājumā piedalīties konkursā par šī sektora produktu (Regula Nr. 1851/1999) par diferencētu kompensāciju. Tas notiek, šim produktam regulāri nosakot eksporta kompensāciju, to izsakot kā tādu, kas attiecas uz "visām trešām valstīm" (Regula Nr. 1816/1999).

13 — Tiesas sēdē tika apstiprināts, ka nav strīda par pārējiem sūtījumiem, par kuriem, iespējams, var secināt, ka *Glencore* varēja iesniegt visus muitas iestādes prasītos dokumentus.

14 — Rudzu galamērķis ir neskaidrs. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu teikts, ka pēdējā muitas pārbaude bija prasīta par eksportu uz Nazraņu [*Nazran*] un Minsku Krievijā. Pavadzīmē kā kravas saņēmējs norādīts "OOO Agroprodservis", Nazraņa, Krievija. Patiesībā Minska ir Baltkrievijā, bet Nazraņa — Ingušijā, uz robežas ar Gruziju. Valsts lietas materiālos ir dokumenta kopija angļu valodā, kas datēta ar 2002. gada 23. septembri, kas liecina par tā izdošanu "Baltkrievijas muitā" Minskā, un apstiprina iebraukšanu un importa muitas formalitāšu nokārtošanu par 3 034 150 kg rudzu 2000. gada februārī "ar vagoniem no kuģa "VOLGOBALT — 209"", kas ir pavadzīmē norādītais kuģis. Sauszemes transports no Klaipēdas uz Nazraņu ticami varētu braukt caur Minsku.

34. Neraugoties uz noteiktā termiņa pagarinājumu, *Glencore* nevarēja iesniegt prasītos transporta dokumentus [15], un 2001. gada decembrī muitas pārvalde pieprasīja atmaksāt kompensāciju, kā arī papildu 10 % [16].

35. *Glencore* sūdzību par muitas iestādes lēmumu tagad izskata *Hamburgas Finanzgericht*, kas jautā Tiesai:

"Vai Regulas (EK) Nr. 1501/95 13. pants ir interpretējams tādējādi, ka šā noteikuma otrajā daļā paredzētā pierādījuma iesniegšana atbrīvo ne vien no pienākuma uzrādīt pierādījumu par muitas formalitāšu izpildi saistībā ar laišanu apgrozībā, bet arī no pienākuma iesniegt transporta dokumentu (Regulas (EEK) Nr. 3665/87 18. panta 3. punkts, tagad — Regulas (EK) Nr. 800/1999 16. panta 3. punkts)?"

36. Rakstiskus apsvērumus iesniedza *Glencore*, muitas iestāde un Komisija. *Glencore* un Komisija tiesas sēdē sniedza arī mutvārdu paskaidrojumus.

37. *Glencore* apgalvo, ka apliecinājums par eksportu pa jūru, kā norādīts Regulas Nr. 1501/95 13. pantā, aizstāj gan pierādījumu par importa muitas formalitāšu nokārtošanu nepieciešamību, *gan arī* transporta dokumentu iesniegšanu; muitas iestāde un Komisija norāda, ka tas aizstāj *tikai* pierādījumu par muitas formalitāšu nokārtošanu nepieciešamību.

Novērtējums

38. No lietā esošajiem tiesību aktiem ir skaidrs nodoms izveidot līdzsvaru starp to, ka eksporta kompensācijas ir izmaksājamas vienīgi tad, kad ievēroti attiecīgie nosacījumi, no vienas puses, un vēlmi neapgrūtināt Kopienas eksporta tirdzniecību ar jebkādu nevajadzīgu administratīvu slogu, no otras puses. Neskaidrāks ir tas, kur tieši iecerēts izveidot šo līdzsvaru.

15 — Tiesas sēdē *Glencore* norādīja — kas netika apstrīdēts —, ka tas nosūtīja rudzus Krievijas importētājam Klaipēdā un ka Krievijas importētāji bieži ir neatsaucīgi jautājumā par dokumentālu pierādījumu par transportu uz galamērķi sniegšanu.

16 — Kopumā valsts lietas materiālos redzami EUR 220 561,82.

Regulas Nr. 1501/95 preambulas četrpadsmitais apsvērums — Šveices un Lihtenšteinas nozīme

39. Šajā tiesvedībā *Glencore* ir licis lielu uzsvaru uz Regulas Nr. 1501/95 preambulas četrpadsmitajā apsvērumā esošo argumentāciju. Šis apsvērums būtībā noteic, ka vienīgā kompensācijas likme, kas ir mazāka nekā par eksportu uz trešām valstīm kopumā, ir par eksportu uz Šveici un Lihtenšteinu un, lai izvairītos no pārmērīgiem šķēršļiem Kopienas eksportam, viss, kas nepieciešams, lai garantētu, ka produkti nav eksportēti uz šīm valstīm, ir valsts kompetentas iestādes apliecinājums, ka preces ir izvestas no Kopienas muitas teritorijas ar kuģi, kas piemērots jūras satiksmei.

40. Tas ir pārliecinoši loģiski, un apsveicams ir *Glencore* arguments, ka visas neskaidrības par regulas normu ir atrisināmas saskaņā ar to. Ja vismaz 1500 tonnu graudu apjoms ir izvests no Kopienas pa jūru, nav ticams, ka tas varētu nokļūt Šveicē vai Lihtenšteinā [17]. Šīs valstis ne tikai ieskauj cietzeme, tās "ieskauj Kopiena". Ikvienai preču piegādei uz tām jānotiek pa Kopienas teritoriju, kur tai principā tiks piemērota Kopienas muitas kontrole. Ja šādā gadījumā pierādījums par eksportu pa jūru padara nevajadzīgu iesniegt pierādījumus par atmuitošanu trešā valstī, kas nav Šveice vai Lihtenšteina, kāpēc lai nebūtu arī nevajadzīgi iesniegt pierādījumus par transportu uz noteikto pēdējo galamērķi? Šis konkrētais galamērķis neietekmē eksporta kompensācijas likmi.

41. Es varētu vairāk piekrist šai loģikai, ja premisu, uz kuru tā balstās — ka, ja eksporta kompensācijas likme ir diferencēta, vienmēr ir zemāka likme Šveicei un Lihtenšteinai un augstāka vienota likme visām pārējām trešām valstīm —, varētu apstiprināt. Tomēr es, cenšoties pārbaudīt atšķirību, kas bija piemērojama tajā laikā, uzskatu, ka tā nebūt nav.

42. Tajā pašā dienā, kad Komisija pieņēma Regulu Nr. 1501/95 — 1995. gada 29. jūnijā — tā noteica arī eksporta kompensāciju par rudziem (un par miežiem, kas nav sēklas, produkta kods 1003 0090 000) ECU 10 par tonnu Šveicei, Lihtenšteinai, Seūtai un Meliljai, ECU 8 par tonnu Slovēnijai, Ungārijai, Čehijai un Slovākijai, un nulli citām trešām valstīm [18]. Tātad: pirmkārt, nebija

17 — Lai gan, protams, neko nevar izslēgt. Tiesas sēdē Komisijas pārstāvis uzsvēra eksporta kompensāciju krāpnieku nekaunīgo atjautību.

18 — Komisijas 1995. gada 29. jūnija Regula (EK) Nr. 1525/95, ar ko nosaka kompensācijas par labības un par kviešu vai rudzu miltu, putraimu un rupja maluma miltu eksportu (OV L 147, 72. lpp.).

bināras atšķirības starp Šveici un Lihtenšteinu un visām pārējām trešām valstīm; otrkārt, eksports uz Šveici un Lihtenšteinu atbilda augstākajai, nevis zemākajai eksporta likmei un, treškārt, visas trīs likmes tika piemērotas trešām valstīm, kuras varēja sasniegt no Kopienu ostas pa jūras ceļiem. Drīzāk šķiet, ka Kopienu likumdevēja labā roka nezināja, ko dara tā regulējošā kreisā roka.

43. Situācijas, kas ietver vienu vai vairākas no šīm trim pazīmēm — kuras visas ir pretrunā pieņēmumam, uz kuru balstās Regulas Nr. 1501/95 preambulas četrpadsmitais apsvērums —, gadu gaitā kļuvušas biežas. Tās neļauj justies pārliecinātam par regulu, lasot regulu no šī apsvēruma viedokļa. Lai gan — ciktāl es varu noskaidrot tajā laikā piemērojamās regulās [19] — šķiet, ka apsvēruma pamatā esošais pieņēmums der šīs lietas gadījumā esošajam darījumam, ir daudzas citas lietas, kurās tā nav. Piemēram, atbilstoši Regulai Nr. 1816/1999, kas bija piemērojama attiecīgā darījuma konkrētajā datumā, sešiem citiem graudu produktiem bija vienāda kompensācijas likme visās trešās valstīs un vienam produktam bija pozitīva likme Šveicei un Lihtenšteinai un nulles likme pārējām trešām valstīm. Un, apskatot tikai vēl vienu (vēlāku) piemēru, Regula Nr. 968/2005 [20] piemēroja kompensāciju piecu graudu produktu eksportam uz visām trešām valstīm, izņemot Albāniju, Bulgāriju, Rumāniju, Horvātiju, Bosniju un Hercegovinu, Serbiju un Melnkalni, bijušās Dienvidslāvijas Republiku Maķedoniju (kuras visas var sasniegt no Kopienas ostas pa jūru), Lihtenšteinu un Šveici, jo zemāka (šajā gadījumā nulles) likme bija šīm visām valstīm kopīga.

44. Tādēļ es uzskatu, ka Regulas Nr. 1501/95 preambulas četrpadsmitais apsvērums nepalīdz interpretēt šīs regulas 13. pantu.

Regulas Nr. 1501/95 13. pants — vai nepieciešami transporta dokumenti?

45. Šķiet, ka Regulas Nr. 1501/95 13. panta un Regulas Nr. 800/1999 16. panta formulējums, kopā lasot, nerada nekādas lielas grūtības.

19 — Skat. iepriekš 6., 26. un 28. punktu.

20 — Komisijas 2005. gada 23. jūnija Regula (EK) Nr. 968/2005, ar ko nosaka kompensācijas par labības un kviešu vai rudzu miltu, putraimu vai rupja maluma miltu eksportu (OV L 164, 33. lpp.).

Neesot pamatnostādnēm, ko var secināt no Regulas Nr. 1501/95 preambulas četrpadsmitā apsvēruma, ja pieņēmums, uz kuru tas bija balstīts [21], būtu apstiprināts, šķiet piemēroti lasīt šīs normas burtiski, piešķirot vārdiem to parasto nozīmi.

46. Regulas Nr. 800/1999 16. panta 1. un 2. punkts prasa pierādījumus par to, ka nokārtotas muitas formalitātes, iesniegt noteiktu dokumentu veidā; 16. panta 4. punkts ļauj Komisijai paredzēt, ka pierādījums jāiesniedz "ar īpašu dokumentu vai jebkurā citā veidā" [22]. Turpretim 16. panta 3. punkts prasa eksportētājiem "visos gadījumos" iesniegt transporta dokumenta kopiju vai fotokopiju, tas ir, lai kāds būtu pierādījumu veids par muitas formalitāšu nokārtošanu. Tādējādi transporta dokumentu iesniegšana tiek skaidri uzskatīta par atsevišķu jautājumu no pierādījumu iesniegšanas par muitas formalitāšu nokārtošanu par importu. Katrā gadījumā šādi dokumenti nav domāti, lai apliecinātu preču muitas stāvokli — kas zināmā mērā ietekmētu iespējamību, ka tie transportēti tālāk uz atšķirīgu galamērķi —, bet tikai sniedz pierādījumu par to pārvešanu no viena punkta uz citu.

47. Tādējādi, kad Regulas Nr. 1501/95 13. pantā noteikts, ka "[n]eatkarīgi no [Regulas Nr. 800/1999 16. panta] pierādījums, ka muitas formalitātes, kas vajadzīgas, lai preces laistu apgrozībā, ir nokārtotas, nav jāuzrāda" noteiktajos apstākļos, vārds "neatkarīgi" loģiski attiecas vienīgi uz tām šī panta normām, kas citādi stāvētu ceļā pieļāvumam — proti, tām, kas attiecas uz pierādījumiem par muitas formalitāšu nokārtošanu.

48. Turklāt šāds secinājums atbilst šaurajai interpretācijai, kādu nosaka 13. panta kā (nozares) atkāpes no vispārējas (horizontālas) normas statuss.

49. Tas atbilst arī Tiesas spriedumam lietā *Philipp Brothers* [23], kurā pausta atšķirība starp prasību iesniegt muitas dokumentus (kuriem bija iespējams laika pagarinājums) un prasību iesniegt transporta dokumentus (kuriem tas nebija iespējams). Kā Tiesa atzīmēja, eksportētājiem var būt sarežģīti no trešās valsts iestādēm, uz kurām tie nekādi nevar izdarīt spiedienu, saņemt muitas dokumentus, bet ne transporta dokumentus: *CIF* līguma [kurā ir ietverta cena, apdrošināšana un maksa par

21 — Skat. iepriekš 41. punktu.

22 — Nav norāžu, ka Komisija būtu spērusi šādu soli.

23 — 1990. gada 12. jūlija spriedums lietā C-155/89 (*Recueil*, I-3265. lpp., 25.–32. punkts, īpaši 27. punkts).

pārvadājumu] gadījumā eksportētājs organizē transportu un tāpēc patur transporta dokumentu kopiju, bet *FOB* [*free on board* — viss samaksāts] līguma gadījumā tam būtu nepieciešams, lai pircējs iesniegtu kopiju.

50. *Glencore* rakstiskie argumenti par pretējo mani nepārliecina.

51. Vārda "Außerdem" ("papildus") lietojums Regulas Nr. 800/1999 16. panta 3. punkta vācu valodas variantā, uz kuru *Glencore* atsaucas kā tādu, kas norāda, ka pienākums iesniegt transporta dokumentus ir pakārtots galvenajam pienākumam iesniegt pierādījumus par muitas formalitāšu izpildi un atbilst tam, man nešķiet nozīmīgs. Arī tad, ja šim vārdam varētu piedēvēt šādu nozīmi (par ko es šaubos), tāda vārda nav visu pārējo valodu versijās, ko es varēju pārbaudīt, acīmredzot, apzināta tā teksta grozījuma rezultātā, kas sākotnēji bija Regulas Nr. 3665/87 18. panta 3. punktā. Grozījuma mērķis vienlīdz labi varēja būt novērst neskaidrību, ko termins varēja būt radījis, un tā saglabāšana vācu valodas versijā šķiet redakcionāla kļūda.

52. Tāpat mani neiespaido *Glencore* atsauces uz citu regulu normām.

53. Gan Regulā Nr. 40/2004, gan Regulā Nr. 450/2005 [24] ir 1. panta 1. punkts ar būtībā vienādu formulējumu, kas noteic, ka attiecībā uz noteikta veida eksportu, "[..] par kuru eksportētājs nevar sniegt apliecinājumu, kas minēts Regulas (EK) Nr. 800/1999 16. panta 1. un 2. punktā, produktus, atkāpjoties no minētā panta, uzskata par ievestiem trešā valstī", iesniedzot transporta dokumenta kopiju, oficiāli apliecinātu deklarāciju par izkraušanu un maksājumu apliecinošu bankas dokumentu.

54. Tā kā tie tieši noteic, ka transporta dokumenti var aizstāt "Regulas Nr. 800/1999 16. panta 1. un 2. punktā noteiktos pierādījumus", ja tos iesniedz kopā ar citiem norādītiem dokumentiem, šīs normas drīzāk runā

24 — Komisijas 2004. gada 9. janvāra Regula (EK) Nr. 40/2004 par pierādījumu tam, ka ir izpildītas muitas formalitātes cukura ievešanai trešās valstīs, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 800/1999 16. pantā (OV L 6, 17. lpp.), un Komisijas 2005. gada 18. marta Regula (EK) Nr. 450/2005 par apliecinājumu, ka muitas formalitātes attiecībā uz piena un piena produktu ieviešanu trešās valstīs ir nokārtotas atbilstīgi 16. pantam Regulā (EK) Nr. 800/1999 (OV L 74, 30. lpp.).

pretim salīdzinājumam, kuru *Glencore* vēlas izdarīt ar Regulas Nr. 1501/95 13. pantu. Pēdējā pantā nav šādas tiešas atsauces, tāpat kā tur nav nekādas normas par papildu iesniedzamajiem pamatojuma dokumentiem.

55. Tas pats attiecas uz Regulas Nr. 436/2007 [25] 1. pantu, ar izņēmumu, ka tas nekādi neatsaucas uz Regulas Nr. 800/1999 16. pantu.

56. Tāpēc es uzskatu, ka Regulas Nr. 1501/95 13. panta otrajā daļā noteikto pierādījumu iesniegšana novērš nepieciešamību vienīgi pierādīt muitas formalitāšu izpildi par nodošanu patēriņam, bet ne nepieciešamību iesniegt transporta dokumentus atbilstoši Regulas Nr. 800/1999 16. panta 3. punktam.

Regulas Nr. 800/1999 16. panta 3. punkts — kādi transporta dokumenti ir nepieciešami?

57. Lai gan šis secinājums noteikti atbild uz iesniedzējtiesas lēmumu, es uzskatu, ka analīze ar to nevar beigties.

58. Regulas Nr. 800/1999 16. panta 3. punkts pieprasa iesniegt "transporta dokumenta kopiju", tālāk nedefinējot šo jēdzienu. *Glencore* iesniedza pavadzīmes kopiju, kas ir transporta dokuments. Tajā noteikts, ka rudzi tika eksportēti uz trešo valsti, kurai piemērojama attiecīgā kompensācijas likme. Vai šādos apstākļos eksportētājam, kas ir *Glencore* situācijā, ir pienākums iesniegt papildu transporta dokumentus, kas pierāda tālāko transportu uz galamērķa valsti, kurai piemērojama tā pati likme?

59. Uzreiz pēc 16. panta 1. un 2. punkta, kas attiecas uz to, kā noteikt, vai muitas formalitātes ir nokārtotas trešajā importa valstī, varētu spriest, ka atsauce uz "transporta dokumentiem" 16. panta 3. punktā nozīmē transporta dokumentus līdz šim mērķim. Šajā kontekstā tas nešķistu mākslīgs normas skaidrojums.

60. Tomēr Regulas Nr. 800/1999 formulējumā un sistēmā es redzu citas pazīmes, kas liecina pret šādu uzskatu.

25 — Komisijas 2007. gada 20. aprīļa Regula (EK) Nr. 436/2007 par pierādījumu tam, ka ir izpildītas muitas formalitātes cukura ievešanai trešās valstīs, kā paredzēts Regulas (EK) Nr. 800/1999 16. pantā (OV L 104, 14. lpp.).

61. Atbilstoši II sadaļas 1. nodaļas 1. iedaļā esošiem vispārīgiem noteikumiem (it īpaši 7. un 9. pantam) [26] būtībā nepieciešami ir tikai dokumenti, kas noteic, ka produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas. Tur, kur vajadzīgs transporta dokuments, kas norāda *galīgo* mērķi ārpus Kopienas, tas ir noteikti pateikts (kā alternatīva prasība eksportam pa jūru 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā vai prasība eksportam pa gaisu 9. panta 3. punkta a) apakšpunktā).

62. Šīs vispārējās normas piemērojamas visām kompensācijām, lai tās būtu vienotas likmes vai diferencētas likmes, un no 14. panta 1. punkta apgalvojuma ir skaidrs, ka 15. un 16. pantā ir *papildu* nosacījumi, kas piemērojami pēdējā gadījumā.

63. Eksportam pa jūru atbilstoši 9. panta 1. punkta b) apakšpunkta prasībām ir jāiesniedz "transporta dokuments(i), vai tā (to) kopija vai fotokopija, kas attiecas uz produktiem no izbraukšanas brīža [..] līdz ierašanās brīdim trešā valstī, kur tos izkraus". Diezgan skaidrs, ka "trešā valsts, kur tos izkraus" nav obligāti galamērķa trešā valsts, kā paskaidrots šajā lietā, kurā rudzi tika izkrauti Lietuvā, lai gan to galamērķis bija Krievija.

64. Ne 15., ne 16. pantā nav tiešas norādes, ka jāiesniedz transporta dokumenti uz galamērķi, ja atmaksas likme mainās atkarībā no galamērķa, un es arī neuzskatu, ka šāda norāde var tikt secināta. Pierādījums par importu uz trešo valsti, kurai piemērojama attiecīgā eksporta likme [27], jāsniedz ar muitas formalitāšu nokārtošanas dokumentiem, nevis ar transporta dokumentiem. 16. panta 3. punktā tikai norādīts, ka šāds pierādījums par importu neatbrīvo no nepieciešamības iesniegt "transporta dokumentus" — kam kopējā kontekstā jānozīmē tie dokumenti, kam būtu jābūt nepieciešamiem jebkurā gadījumā, arī nediferencētas kompensācijas likmes gadījumā.

65. Ja tāda ir 16. panta 3. punkta nozīme parastā gadījumā, tādai jābūt tā nozīmei arī tad, ja atbilstoši Regulas Nr. 1501/95 13. pantam 16. panta 1. un 2. punkta prasības nav piemērojamas.

26 — Skat. iepriekš 10. un turpmākos punktus.

27 — Var papildināt, ka nekas 15. vai 16. pantā neliek iesniegt pierādījumus par importu uz trešo *galamērķa* valsti. 15. panta 1. punkts tiešām ir diezgan skaidrs, prasot importēt "trešā valstī *vai kādā no trešām valstīm*, kam piemēro kompensāciju" (mans izcēlums). Šāds formulējums noteikti nebūtu lietots, ja būtu nepieciešamība noteikt ierašanos noteiktā galamērķī no visiem tiem, kuriem ir tāda pati kompensācijas likme.

66. Es cienu Komisijas apsvērumu spēku, ka prasība iesniegt transporta dokumentus līdz galamērķim trešā importa valstī būtu vērtīgs papildu drošības līdzeklis pret krāpšanu. Bet, ja Komisija nav šādu prasību skaidri ieviesusi pati savos tiesību aktos, uzlikt šo prasību, to izsecinot, nav Tiesas uzdevums.

67. Tomēr jāatsaucas uz Regulas Nr. 800/1999 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu, atbilstoši kuram kā alternatīvu 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajiem apstākļiem var prasīt uzrādīt "transporta dokumentu, kurā ir precizēts galamērķis ārpus Kopienas muitas teritorijas". Tāpēc, ja piemērojams 9. panta 1. punkta c) apakšpunkts, nevis 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts, 16. panta 3. punktā prasītajiem transporta dokumentiem jāparāda šāds galamērķis.

68. Tomēr, manuprāt, alternatīvus nosacījumus nevar piemērot pēc valsts iestāžu, kas pārvalda sistēmu, izvēles. 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteikts, ka "dalībvalsts, no kuras produktus izved, drīkst noteikt", ka piemērojami alternatīvi nosacījumi. Manuprāt, tas nozīmē nepieciešamību pēc zināmām vispārīgām likumdošanas, normatīvām vai administratīvām normām, kas šo nostāju izskaidrotu eksportētājiem. Mums nav informācijas, vai šādas normas ir Vācijā. Ja tādu nav, manuprāt, iestādes, pamatojoties uz 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu, nevar uzstāt uz transporta dokumentu uzrādīšanu līdz galamērķim.

69. Tāpēc es secinu, ka, ja produktus eksportē pa jūru, tad Regulas Nr. 800/1999 16. panta 3. punkts uzliek pienākumu iesniegt transporta dokumentus, kas pierāda produktu izvešanu no Kopienas muitas teritorijas un attiecas uz to transportēšanu līdz ierašanās brīdim trešā valstī, kurā tie izkraujami, vai, ja dalībvalsts, no kuras izvesti produkti, ir izmantojusi šīs regulas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā esošo iespēju ar vispārīgi piemērojamām likumdošanas, normatīvām vai administratīvām normām, līdz ierašanās brīdim to galamērķī.

Regulas Nr. 800/1999 20. panta 1. punkts — papildu pierādījumi šaubu gadījumā

70. Tomēr nevar aizmirst, ka atbilstoši Regulas Nr. 800/1999 20. panta 1. punktam valsts iestādes noteiktos gadījumos var prasīt papildu pierādījumus, kas tām apliecina, ka produkts trešajā valstī, kurā tas importēts, patiešām ir laists tirgū vai tur ir būtiski apstrādāts vai izmantots.

71. Šāda iespēja ir it īpaši pieejama, ja pastāv nopietnas šaubas par produkta patieso galamērķi vai noteiktas aizdomas, ka to reimportēs Kopienā, neapliekot ar muitas nodokli vai ar samazinātu ievedmuitas likmi.

72. Šķiet, ka tas sniedz saprātīgu nodrošinājumu pret krāpšanu gadījumos, kad atbilstoši Regulas Nr. 1501/95 13. pantam un Regulas Nr. 800/1999 16. pantam, interpretējot tos manis ierosinātajā veidā, eksportētājs ir iesniedzis vienīgi transporta dokumentus, kas pierāda eksportu pa jūras ceļiem uz trešo valsti, kam piemērojama attiecīgā kompensācijas likme, un Regulas Nr. 1501/95 13. pantā noteikto apstiprinājumu.

73. Tomēr tas nedod tiesības valsts iestādēm prasīt šādus papildu pierādījumus sistemātiski visos gadījumos. Pirmkārt, jābūt nopietnām šaubām vai noteiktām aizdomām par noteikto gadījumu. Katrā konkrētajā gadījumā valsts tiesai jāizlemj, vai ir šādi pamati, lai prasītu pierādījumu.

Nobeiguma piezīmes

74. Saprotams, ka, ņemot vērā tēmu, tiesību akti šajā lietā ir sarežģīti un tehniski. Tomēr tiem arī ievērojami pietrūkst detalizētas skaidrības un tajos pastāv būtiska nesaderība starp vienas normas pamatojumu un vienlaicīgi piemērojamas otras normas saturu.

75. Es atļaušos atgādināt Komisijai nolīgumu par tiesību aktu izstrādi, kuru tā pieņēma kopā ar Parlamentu un Padomi [28]. Šī nolīguma preambulas pirmajos divos apsvērumos teikts:

"(1) Skaidri, vienkārši un precīzi izstrādāti Kopienas tiesību akti ir būtiski, lai Kopienu tiesības būtu caurskatāmas un sabiedrībai un uzņēmējiem labi saprotamas. Tas ir arī priekšnoteikums Kopienas tiesību aktu pareizai īstenošanai un vienotai piemērošanai dalībvalstīs.

28 — Iestāžu 1998. gada 22. decembra nolīgums par kopīgām pamatnostādnēm attiecībā uz Kopienu tiesību aktu izstrādes kvalitāti (OV 1999, C 73, 1. lpp.).

(2) Saskaņā ar Tiesas praksi juridiskās noteiktības princips, kas ir Kopienas tiesību sistēmas, prasa, lai Kopien[u] tiesību akti būtu skaidri un precīzi un lai to piemērošana būtu personām paredzama. Šī prasība jāievēro vēl stingrāk attiecībā uz aktu, kam varētu būt finansiālas sekas un kas uzliek saistības personām, lai attiecīgās personas varētu precīzi zināt tām uzlikto saistību apjomu."

76. Man šķiet, ka šajā lietā esošo tiesību aktu gadījumā šie principi nav pilnībā ievēroti.

Secinājumi

77. Ņemot vērā visus iepriekšējos apsvērumus, es uzskatu, ka Tiesai būtu jāsniedz šādas atbildes uz Hamburgas *Finanzgericht* uzdotajiem jautājumiem:

— Komisijas Regulas (EK) Nr. 1501/95 13. panta otrajā daļā noteikto pierādījumu iesniegšana izslēdz vienīgi nepieciešamību pierādīt muitas formalitāšu izpildi par nodošanu patēriņam, bet ne nepieciešamību iesniegt transporta dokumentus atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 800/1999 16. panta 3. punktam;

— ja produktus eksportē pa jūru, Regulas Nr. 800/1999 16. panta 3. punkts uzliek pienākumu iesniegt transporta dokumentus, kas pierāda produktu izvešanu no Kopienas muitas teritorijas un attiecas uz to transportēšanu līdz ierašanās brīdim trešā valstī, kurā tie izkraujami, vai, ja dalībvalsts, no kuras izvesti produkti, ir izmantojusi šīs regulas 9. panta 1. punkta c) apakšpunktā esošo iespēju ar vispārīgi piemērojamām likumdošanas, normatīvām vai administratīvām normām, līdz ierašanās brīdim to galamērķī;

— Regulas Nr. 800/1999 20. panta 1. punktā noteiktajos apstākļos valsts iestādes var prasīt papildu pierādījumus, kas tām apliecina, ka produkti trešā valstī, kurā tie importēti, patiešām ir laisti tirgū vai tur ir būtiski apstrādāti vai izmantoti.